

ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น
ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ความผิดเกี่ยวกับเพศ)
(ฉบับกระทรวงยุติธรรมเสนอและสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
โดยคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงประมวลกฎหมายอาญาพิจารณาในวาระสามแล้ว)

.....

สภาพปัญหาและสาเหตุของปัญหา

๑. คำนียามคำว่า “กระทำชำเรา” ไม่ได้กำหนดความหมายไว้ในบทนิยามของประมวลกฎหมายอาญา เพื่อใช้ในการตีความและให้ครอบคลุมต่อบทบัญญัติความผิดเกี่ยวกับเพศและบทบัญญัติความผิดเกี่ยวกับศพ ซึ่งแต่เดิม “การกระทำชำเรา” ได้กำหนดความหมายไว้ในบทบัญญัติความผิดเกี่ยวกับเพศในมาตรา ๒๗๖ และมาตรา ๒๗๗ กับบทบัญญัติความผิดเกี่ยวกับศพในมาตรา ๓๖๖/๑ เท่านั้น และต้องแก้ไขหลักการให้สอดคล้องกับลักษณะของการกระทำตามธรรมชาติ

๒. มาตรการในการดำเนินการกับผู้กระทำความผิดฐานกระทำชำเราซึ่งมีอายุไม่เกินสิบแปดปี กระทำกับผู้เสียหายซึ่งเป็นเด็กอายุกว่าสิบสามปีแต่ไม่เกินสิบห้าปี โดยเด็กนั้นยินยอม ได้กำหนดให้ใช้มาตรการเพื่อดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กผู้ถูกระทำกับผู้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก หรืออนุญาตให้ทั้งสองฝ่ายสมรสกันโดยกำหนดเงื่อนไขให้ต้องดำเนินการภายหลังการสมรส แต่ไม่ได้มีมาตรการกำหนดภายหลัง หากผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขภายหลังการสมรส หรือการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กไม่สำเร็จ

๓. การกระทำอนาจารไม่มีบทบัญญัติกรณีการกระทำอนาจารโดยล่วงล้ำอวัยวะเพศหรือทวารหนักของบุคคลอื่นไว้ และเป็นการกระทำที่มีผลให้ต้องได้รับโทษหนักขึ้น

๔. การบันทึกภาพหรือเสียงและการเผยแพร่หรือส่งต่อภาพหรือเสียงของการกระทำชำเรา หรือการกระทำอนาจาร เป็นการกระทำที่ทำให้ผู้ถูกระทำต้องได้รับความอับอายและเป็นการกระทำที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อผู้ถูกระทำ ซึ่งจำเป็นต้องกำหนดให้ผู้กระทำความผิดที่มีการบันทึกภาพหรือเสียง และเผยแพร่หรือส่งต่อภาพหรือเสียงของการกระทำชำเราหรือการกระทำอนาจารต้องได้รับโทษหนักขึ้น

๕. การกระทำชำเราหรือการกระทำอนาจารโดยการล่วงล้ำ เป็นความผิดอันยอมความได้ในกรณีถ้าเป็นการกระทำมิได้เกิดต่อหน้าธารกำนัล ไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกระทำรับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย ซึ่งหากเป็นการกระทำชำเราระหว่างคู่สมรสหรือการกระทำอนาจารที่มีได้เกิดต่อหน้าธารกำนัล และไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกระทำรับอันตรายสาหัสหรือถึงแก่ความตาย ซึ่งต้องพิจารณาแยกออกจากกัน

๖. การกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศไม่ได้กำหนดให้ต้องได้รับโทษหนักขึ้น ในกรณีเป็นการกระทำต่อบุพการีหรือผู้อยู่ภายใต้อำนาจด้วยประการใด หรือแก่บุคคลซึ่งไม่สามารถปกป้องตนเองได้ ซึ่งจะหมายความรวมถึงผู้ทุพพลภาพ ผู้มีจิตบกพร่อง โรครจิต หรือจิตฟั่นเฟือน คนป่วยเจ็บ คนชรา สตรีมีครรภ์ หรือผู้ซึ่งอยู่ในภาวะไม่สามารถรู้ผิดชอบ

๗. ผู้ที่ดำรงชีพอยู่แม้เพียงบางส่วนจากรายได้ของผู้ซึ่งค่าประเมินตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๘๖ และโดยนำเอาความในวรรคสองซึ่งเป็นบทสันนิษฐานมาใช้ก่อน ทำให้กรณีพิพาทนี้ได้ว่า หากเป็นผู้ที่มีรายได้อื่นด้วยจะไม่ใช่ความผิดตามมาตรา ๒๘๖ นี้ ทำให้บุคคลที่มีเงินหรือร่ำรวย หากเปิดสถานการค้าประเมินซึ่งจะไม่สามารถถูกลงโทษได้ อีกทั้งปัจจุบันรูปแบบการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเมินเปลี่ยนแปลงไป ไม่ได้มีเพียงการค้าจากผู้ซึ่งค่าประเมินเท่านั้น แต่ยังมีแสวงหาประโยชน์หรือเอาเปรียบจากผู้ซึ่งค่าประเมินในรูปแบบต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวและขยายความผิดให้ครอบคลุมการแสวงหาประโยชน์จากผู้ซึ่งค่าประเมินในรูปแบบอื่นๆ ด้วย

ความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหา

๑. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

๑.๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

หลักการของร่างพระราชบัญญัติฯ จะแก้ไขความผิดเกี่ยวกับเพศเกี่ยวกับการกระทำชำเรา การคุกคามทางเพศและสิ่งอันลามก เพราะความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายนั้นขึ้นอยู่กับ การบังคับใช้ที่มีประสิทธิผล ซึ่งการบัญญัติกฎหมายให้ชัดเจนตั้งแต่ต้นและให้สอดคล้องกับสังคมในปัจจุบัน การกระทำทางเพศในปัจจุบันนี้มีลักษณะและวิธีการกระทำความผิดที่เพิ่มเติมกว่าที่กฎหมายในอดีตจะครอบคลุมถึงซึ่งร่างพระราชบัญญัติฯ จะทำให้การดำเนินกระบวนการยุติธรรมมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๑.๒ ความจำเป็นที่ต้องทำภารกิจ

ด้วยกฎหมายอาญาในลักษณะความผิดเกี่ยวกับเพศในปัจจุบันมีช่องว่างอยู่บางประการ คือ บัญญัติลักษณะการกระทำชำเราที่ไม่ชัดเจนและไม่ครอบคลุมการกระทำความผิดที่เกิดขึ้น มิได้กำหนดฐานความผิดว่าด้วยการคุกคามทางเพศ กำหนดความผิดเกี่ยวกับสิ่งอันลามกที่ไม่สอดคล้องกับสังคมปัจจุบัน ดังนั้น กระทรวงยุติธรรมซึ่งมีภารกิจเป็นหน่วยงานหลักของกระบวนการยุติธรรม ในการดำเนินการเพื่อพัฒนากฎหมาย และแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในสังคม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

หลักการอันเป็นสาระสำคัญ

กระทรวงยุติธรรมได้เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ความผิดเกี่ยวกับเพศ) (เอกสารแนบ) เพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ เมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๘ ต่อมาคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติฯ ตามที่กระทรวงยุติธรรมเสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาเมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๘ โดยมีหลักการอันเป็นสาระสำคัญ ดังนี้

หลักการของร่างพระราชบัญญัติฯ เป็นการแก้ไขความผิดเกี่ยวกับเพศเกี่ยวกับการกระทำชำเรา การคุกคามทางเพศและสิ่งอันลามก เพราะความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายนั้นขึ้นอยู่กับ การบังคับใช้ ที่มีประสิทธิผล ซึ่งการบัญญัติกฎหมายให้ชัดเจนตั้งแต่ต้นและให้สอดคล้องกับสังคมในปัจจุบัน อนึ่ง การกระทำทางเพศในปัจจุบันนั้น มีลักษณะและวิธีการกระทำความผิดที่เพิ่มเติมกว่าที่กฎหมายในอดีต จะครอบคลุมถึง ซึ่งร่างพระราชบัญญัติฯ จะทำให้การดำเนินกระบวนการยุติธรรมมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเห็นควรแก้ไขอัตราโทษปรับอาญาในลักษณะ ๙ ความผิดเกี่ยวกับเพศที่ล่าสมัย ให้สอดคล้องกับสภาพ เศรษฐกิจในปัจจุบันด้วย ดังนั้น กระทรวงยุติธรรมซึ่งมีภารกิจเป็นหน่วยงานหลักของกระบวนการยุติธรรม ในการดำเนินการเพื่อพัฒนากฎหมาย และแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในสังคม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๑. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ความผิดเกี่ยวกับเพศ) ที่กระทรวงยุติธรรมเสนอ มีสาระสำคัญเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ดังต่อไปนี้

- (๑) แก้ไขคำนิยาม“กระทำชำเรา” (แก้ไขมาตรา ๒๗๖)
- (๒) กำหนดความผิดฐานคุกคามทางเพศ (เพิ่มมาตรา ๒๘๕/๓)
- (๓) แก้ไขลักษณะความผิดเกี่ยวกับสิ่งอันลามก (แก้ไขมาตรา ๒๘๗ (๑))
- (๔) แก้ไขโทษปรับอาญาในลักษณะ ๙ ความผิดเกี่ยวกับเพศ (แก้ไขมาตรา ๒๗๖ มาตรา ๒๗๗ ทวิ มาตรา ๒๗๘ มาตรา ๒๗๙ มาตรา ๒๘๐ มาตรา ๒๘๒ มาตรา ๒๘๓ มาตรา ๒๘๓ ทวิ มาตรา ๒๘๔ มาตรา ๒๘๕/๓ และมาตรา ๒๘๖)

บัดนี้ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ความผิดเกี่ยวกับเพศ) ที่กระทรวงยุติธรรมเสนอได้ผ่านการพิจารณาจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาโดยคณะกรรมการ พิจารณาปรับปรุงประมวลกฎหมายอาญาพิจารณาในวาระสามแล้ว

๒. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ความผิดเกี่ยวกับเพศ) ที่ผ่านการพิจารณาจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาโดยคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงประมวล กฎหมายอาญาพิจารณาในวาระสามแล้ว เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

- (๑) แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “การกระทำชำเรา” (เพิ่มมาตรา ๑ (๑๘) และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๗๖ มาตรา ๒๗๗ และมาตรา ๓๖๖/๑)
- (๒) ปรับปรุงมาตรการในการดำเนินการกับผู้กระทำความผิดฐานกระทำชำเราซึ่งมีอายุไม่เกินสิบแปดปี กระทำกับผู้เสียหายซึ่งเป็นเด็กอายุกว่าสิบสามปีแต่ไม่เกินสิบห้าปี (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๗๗)
- (๓) กำหนดให้การกระทำอนาจารโดยการล่วงล้ำเป็นการกระทำความผิดที่ผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้น (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๗๘ และมาตรา ๒๗๙)

/(๔) กำหนดให้...

(๔) กำหนดให้การบันทึกภาพหรือเสียงและการเผยแพร่หรือส่งต่อภาพหรือเสียงของการกระทำชำเรา หรือการกระทำอนาจารเป็นการกระทำความผิดที่ผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้น (เพิ่มมาตรา ๒๘๐/๑)

(๕) กำหนดให้การข่มขืนกระทำชำเราและการอนาจารโดยการลวงล้า เป็นความผิดอันยอมความได้ ถ้าเป็นการกระทำระหว่างคู่สมรสและมีได้เกิดต่อหน้าธารกำนัลหรือไม่เป็นเหตุให้ผู้ถูกระทำรับอันตรายสาหัส หรือถึงแก่ความตาย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๘๑)

(๖) กำหนดให้การกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศแก่บุพการีและผู้อยู่ภายใต้อำนาจด้วยประการอื่นใด ผู้กระทำต้องรับโทษหนักขึ้น (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๘๕)

(๗) กำหนดให้การกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศแก่บุคคลซึ่งไม่สามารถปกป้องตนเองได้ ผู้กระทำ ต้องรับโทษหนักขึ้น (เพิ่มมาตรา ๒๘๕/๒)

(๘) ปรับปรุงการกระทำความผิดฐานดำรงชีพจากรายได้ของผู้ซึ่งค้าประเวณี โดยตัดบทสันนิษฐานออก และกำหนดความผิดให้ครอบคลุมถึงการแสวงหาประโยชน์จากผู้ซึ่งค้าประเวณีในรูปแบบต่างๆ ด้วย (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๒๘๖)

ร่างพระราชบัญญัติที่จะรับฟังความเห็น

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ความผิดเกี่ยวกับเพศ) (ฉบับกระทรวงยุติธรรมเสนอและผ่านการพิจารณาจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาโดยคณะกรรมการ พิจารณาปรับปรุงประมวลกฎหมายอาญาพิจารณาในวาระสามแล้ว)

วิธีการในการรับฟังความคิดเห็น

ทางเว็บไซต์กระทรวงยุติธรรม(<http://www.moj.go.th>) หรือเว็บไซต์ www.lawamendment.go.th

ระยะเวลา

จำนวน ๒๑ วัน ตั้งแต่วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๐